

[Inger Harms]

voldsomt i de senere år. Således er Danmark i øjeblikket blandt verdens største importører af sydafrikanske kul. Dertil kommer, at Sydafrika sammen med Namibia er det sidste land på det afrikanske kontinent, hvor en hvid minoritet sidder inde med al magt og afviser alle krav om en retfærdig magtdeling med landets afrikanske befolkningsflertal.

Derfor fremsætter SF forslag til folketingsbeslutning om skærpelse af sanktionspolitikken over for Sydafrika. Vi mener, at Danmark bør handle aktivt for mobilisering af effektivt virkende sanktioner over for apartheidregimet.

Vi foreslår for det første, at det skal præciseres, at det er det danske folketings, der driver Sydafrikapolitik, ikke elværkerne. Derfor skal vi have klar besked på, hvad selskaberne konkret gør for at overholde folketingsbeslutningen af januar 1983 om senest i 1990 at afvikle al kulimport fra Sydafrika. For det andet standsning af al olietransport og salg af dansk olie til Sydafrika og samtidig hermed støtte fra officiel dansk side til afholdelse af den internationale søfartskonference i Genève i år. Desuden, at vi klart tager afstand fra enhver nordisk medvirken til IMF-lån til Sydafrika, at vi standser enhver form for danske nyinvesteringer og salg af licenser, og at al SAS-flyvning til Sydafrika øjeblikkeligt standses.

Apartheidregimet i Sydafrika er ikke blot en forbrydelse mod menneskeheden. Det er en trussel mod verdensfreden. Hvor længe tror man at afrikanerne vil underlægge sig dette system? Hvor lang tid går der, inden de voldeligt vil forsøge at ændre på forholdene? Jeg håber, at folketingets partier vil indse vigtigheden af vedtagelsen af de her foreslåede sanktioner.

Stinus (RV):

Siden forslaget til folketingsbeslutning blev fremsat den 8. februar 1984, er der indtruffet begivenheder i det sydlige Afrika, som de konkrete forslag i SFs forslag til folketingsbeslutning må vurderes i sammenhæng med. Jeg tænker her på den sydafrikanske udenrigsministers besøg i Moçambique og resultaterne af dette besøg og på Sydafrikas bebudede tilbagetrækning af tropper fra Angola, og der er jo også tegn på en vis opblødning i Namibiaspørgsmålet.

Naturligvis kan man ikke opfatte det, som nu sker, som en anerkendelse fra Moçambiques og Angolas side af apartheidregimet i Sydafrika om end nok som en anerkendelse af de reelle magtforhold i området, de militære og ikke mindst de økonomiske. Især Moçambique befinder sig i en situation, hvor man er nødt til at gøre gode miner til slet spil, men også for Angola har den langvarige de facto-krigssituation foranlediget af den manglende løsning på Namibia-spørgsmålet været en dyr affære.

Men vi skal ikke lade os forlede til at tro, at Moçambique og Angola laver aftale med Sydafrika, fordi de nu pludselig er blevet overbevist om apartheidsystemets lyksaligheder. Der er tale om en normalisering på Sydafrikas betingelser. Dette racistiske system vil fortsat eksistere, og der vil fortsat være behov for at udøve tryk over for det og at øge dette tryk.

Med hensyn til de konkrete punkter, der er indeholdt i SFs forslag til folketingsbeslutning, kan det radikale venstre – til trods for udenrigsministerens bemærkninger her i dag – tilslutte sig, at det pålægges regeringen over for selskaberne at indskærpe, at kulimporten skal falde mærkbart i årene frem til 1990 og på det tidspunkt helt bortfalde. Det var indholdet af den henstilling til selskaberne, som blev vedtaget af folketinget i januar 1983. Den henstilling kan selskaberne ikke få lov til at sidde overhørig, hvis de vedtagelser, som sker i folketinget, skal tages alvorligt.

I overensstemmelse hermed kan det radikale venstre gå ind for, at selskaberne afkræves en årlig oversigt over omfanget af kulimporten fra Sydafrika samt en redegørelse for, hvilke foranstaltninger selskaberne har udføret for at følge folketingets henstilling.

Vi finder det også rimeligt, at det pålægges regeringen over for danske rederier og olieselskaber at understrege, at Danmark i FN så sent som sidste efterår har stemt for en resolution, som anbefaler sikkerhedsrådet hastende at overveje en bindende olieembargo mod Sydafrika, og at det derfor er i modstrid med dansk udenrigspolitik at drive handel med olie og/eller foretage transport af olie til Sydafrika.

Det er klart, at det i overensstemmelse med Danmarks antiapartheidpolitik påhviler den danske regering at være fuldt ud orienteret om danske rederiers og olieselskabers